

Planter & Biosikkerhed
J.nr. 2026-54957
Ref. morsto
Dato: 24-04-2026

Notat om resumé af offentlig høring om forsøgsudsætning i Danmark af cis-gene stivelseskartofler med flere komplementære resistensgener med øget resistens imod kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*)

Resumé

DAKOFO – Dansk Korn & Foder - følger den teknologiske udvikling inden for planteforædling tæt og ser et stort potentiale i anvendelsen af nye genomiske teknikker (NGT). Vi er i den forbindelse meget positivt stemt over for muligheden for at etablere forsøgsudsætning af kartoffellinjer, der er udviklet med henblik på at reducere afhængigheden af kemiske plantebeskyttelsesmidler mod kartoffelskimmel (*Phytophthora infestans*). Formålet med forsøget er at dokumentere effekten af tre indsatte, velkarakteriserede R-gener, som er specifikt udvalgt for deres evne til at genkende forskellige molekyler fra skimmelsvampen. Dette er et afgørende skridt mod at fremtidssikre den danske kartoffelproduktion og understøtte en sektor, der leverer højtydende stivelsesprodukter med et minimalt miljøaftryk.

Landbrug & Fødevarer - De nye præcisionsforædlingsteknologier, som forventes at bidrage aktivt til bæredygtig og ansvarlig landbrugsproduktion, ser vi i Landbrug & Fødevarer meget positivt på. Derfor støtter Landbrug & Fødevarer ansøgningen fra KMC Amba. NGT-teknologien anser vi som central til at udvikle de danske afgrøder til at imødegå de markante udfordringer fødevarereproduktionen står overfor, især når det gælder klimaforandringer, bæredygtighed og kvalitetskrav. Ansøgningen er særdeles aktuell med en snarlig forventet godkendelse af NGT i EU. Denne ansøgning om forsøgsudsætning er særdeles interessant, da den demonstrerer perspektiverne ved præcisionsforædling baseret på målrettede mutationer med 3 resistensgener i samme sort. I kartofler, hvor kartoffelskimmel kan være totalt ødelæggende for produktionen og hvor de kemiske muligheder mindskes, er det bydende nødvendigt snarest muligt at afprøve og finde langtidsholdbare løsninger.

DI Fødevarer - Ansøgningen adresserer en afgørende udfordring for dansk kartoffelproduktion med at reducere behovet for kemiske plantebeskyttelsesmidler imod kartoffelskimmel. Feltforsøget er planlagt med alle relevante sikkerhedsforanstaltninger. Projektet er begrænset til forskningsformål, og der forventes ikke øget risiko for miljøpåvirkning, hverken på menneskers eller dyrs sundhed eller omkringliggende natur ved udsætning af de genetisk modificerede kartoffelplanter under de beskrevne forsøgsbetingelser. Uden forsøgsudsætninger kommer planteforædlingen

ikke i mål i det tempo, som vi har brug for at sikre dansk produktion af kartofler i fremtiden. Det betyder, at vi - uden forsøg som dette - som samfund går glip af nye løsninger, der potentielt kan afhjælpe de markante udfordringer, vi står overfor i forhold til produktion af kartofler. På den baggrund finder Dansk Industri det særdeles vigtigt, at ansøgningen imødekommes, så der gives tilladelse til de beskrevne markforsøg under de betingelser og sikkerhedsprocedurer, der er beskrevet i ansøgningen.

Danske Kartofler - Danske Kartofler ser positivt på de nye præcisionsforædlings-teknologier, som forventes at kunne bidrage aktivt til en mere bæredygtig og ansvarlig kartoffelproduktion. På den baggrund støtter Danske Kartofler ansøgningen fra KMC Amba. NGT vurderes at være et vigtigt redskab i udviklingen af fremtidens kartoffelsorter, særligt i forhold til at håndtere klimatiske udfordringer, stigende bæredygtighedskrav og behovet for stabile og høje kvaliteter. Ansøgningen er særdeles aktuell i lyset af den forventede snarlige godkendelse af NGT i EU. Forsøgsudsætningen er samtidig særligt interessant, da den konkret demonstrerer perspektiverne ved præcisionsforædling baseret på målrettede mutationer, hvor tre resistensgener er samlet i samme sort. For kartoffelproduktionen, hvor kartoffelskimmel kan være totalt ødelæggende, og hvor de kemiske bekæmpelsesmuligheder løbende mindskes, er det afgørende hurtigst muligt at afprøve og udvikle langtidsholdbare løsninger.

Miljøbevægelsen NOAH m.fl. - Vi mener ikke, at de fremlagte risikovurderinger i tilstrækkelig grad tager højde for de komplekse biologiske interaktioner i et åbent miljø. Vi minder om, at myndighedernes afgørelse skal hvile på forsigtighedsprincippet, som er fundamentet i den gældende GMO-lovgivning. Dette princip foreskriver, at enhver videnskabelig usikkerhed om langsigtede miljøeffekter skal komme naturen og folkesundheden til gode. Vi opfordrer derfor myndighederne til at stille krav om mere omfattende laboratoriedata før en eventuel godkendelse til udsætning på friland. Endvidere henstiller vi til, at myndighederne i deres borgerrettede formidling fastholder brugen af begrebet GMO frem for den tekniske forkortelse GMHP (Genmodificerede Højere Planter), for at sikre fuld gennemsigtighed og forståelse i offentligheden, da sidstnævnte begreb skaber unødigt forvirring om lovgrundlaget.

Styrelsen bemærker i den forbindelse, at lovgivningen tager hensyn til forsigtighedsprincippet igennem krav om risikovurdering, dokumentation og information ifm. en ansøgning om forsøgsudsætning. Det er styrelsens og universiteternes vurdering, at ansøgningen lever op til disse krav, herunder til data. Der gøres opmærksom på, at forkortelsen GMHP (Genmodificerede Højere Planter) stammer fra direktiv 2001/18/EF og derfor er en præcis betegnelse for planter, der reguleres under dette direktiv, og som ansøges om tilladelse til forsøgsudsætning for, efter del b i direktivet. Betegnelsen GMO er således mere bred, idet den betegner organismer bredt (dvs. planter, dyr og mikroorganismer).

Konklusion - Styrelsen konkluderer, at der ifm. den offentlige høring, ikke er fremkommet oplysninger som medfører, at styrelsen ikke kan imødekomme ansøgningen.